

RAPOR

Çocuğun geleceğinde aile ve devletin rolü paneli

Tarih: 19 Ekim 2011

Saat: 14.00

Yer: Kültür Merkezi Konferans Salonu / Batman

Düzenleyen: **Güneydoğum Derneği**

Oturum Başkanı: Nihat Eri

22. Dönem Mardin Milletvekili

Barınma hakkından yoksun çocuklar (Sokak çocukları)

Öner Ergenç – 22. Dönem Siirt Mv. ve Sokak Çocukları Kom. Bşk

Suçta itilen çocuklar

Bilal Yalçın - Batman Emniyeti Çocuk Şb. Md.

Eğitim alamayan çocuklar (Okula gönderilmeyen çocuklar, Tarım işçisi çocuklar, vs)

Öğ. Gör. Erdal ÇETİN - Batman Üniversitesi

Sahipsiz çocukları sahiplenmek

Muzaffer Bağ - İşadamı

Sokak Çocuklarının şehre olumsuz yansımaları ve alınabilecek önlemler

Naime Kaplınoğlu -Şükran Altun-Suzan Yıldırım- Adem Ekmen

Batman'da Sokak Çocuklarına sahip çıkmak isteyen sesler

Üç yıl önce (Ekim 2009), Batman'da, '**Sokak Çocukları**' adıyla bir panel yapmıştık. Ekim 2011 ayı içerisinde ikinci kez benzer içerikli bir panel düşündük ancak bu defa taş atan çocukları ağırlıklı olarak işlemek istedik. Emniyetin yaklaşımı, taş atan çocukların aslında sokaktaki çocukla kıyaslandığında önemli bir oran olmadığı, asıl sorunun sokak çocukları

olduğu yönünde olunca, sokak çocukları ağırlıklı olacak şekilde kurguladık panelimizi. Bu defa daha sıcak bir yaklaşım olsun düşüncesiyle “**çocuğun geleceğinde aile ve devletin rolü**” dedik panel başlığına. Elbette ki durup dururken sokak çocuğu olmuyorlar onlar. Gerek aile gerekse devlet, çocuğun geleceğini belirlerken üzerine düşeni tam anlamıyla yerine getiremeyince sokaklar alıveriyor o çocukları.

Çocuğun geleceğinde aile ve devletin rolü konulu panelimizi iki ayrı bölümde gerçekleştirdik. Önce Eğitim çevrelerinin, Emniyet’in tespit ve önerilerinin anlatılmasına yer verdik. Sahipsiz çocuklara sahip çıkan İşadamlarının projelerini dinledik. Sonra da, sokak çocuklarını kazanım yönünde, Batmanlı anneleri, gönüllü STK liderlerini dinledik. Onlar, sokak çocuklarıyla ilgili yapılabilecek her türlü projede gönüllü olarak yer alabileceklerini ısrarla vurguladılar.

Anneler olarak Batman’da bir inisiyatif kurabileceklerini, kampanya ve projelerde görev alabileceklerini, bu iş için yürekleri güzel insanları bir araya getirerek bu işin altından kalkabileceklerini söyleyen bu konuşmacıların önerileri üzerinde durulması gerekir. Bu çalışmadan çıkarılan en önemli not, en önemli kazanım budur. “**Mesela doğum günlerini kutlayabiliriz, gönüllerine girebiliriz, bunun için bir araya gelmek lazım, onlar tehlike değil, tehlikedeler aslında**” diyen Batmanlı sakinler için öncülük edecek bir kurum gerekiyor. Bu kurum Toplum Destekli Emniyet birimleri olabilir, Valilik olabilir, Sivil Toplum Örgütleri olabilir, İşadamları olabilir. Ama mutlaka olmalıdır. Batman’da hazır bu potansiyeli yakalamışken en azından denemeye değer.

Bireysel olarak bir şeyler yapabilmek adına, kendi çapında uğraşlar veren İşadamı Muzaffer Bağ, yaptıklarıyla takdir toplamaktadır. Sokakta çalışarak bugünlere geldiğini söyleyen işadamı Bağ, kimsesiz çocukların barındırıldığı üç ev sağlamış. Şefkat evleri denilen bu evlerde vardiya usulü çalışan kadınlar, yaşları 5-6 civarı olan çocukların bakımından sorumlularmış. “**Bu evlerde her çocuğun bir hikâyesi var, orada ciddi travmalar yaşanıyor**” diyerek anlattığı şefkat evlerine, nasıl sevgi ve şefkat vermeye çalıştığını söylerken salondaki kalabalığı duygusal hüznü boğuyor.

Sahipsiz, kimsesiz, sokakta kalmaya aday çocuklara, açtığı şefkat evlerinde ekonomik ve sosyal anlamda olabildiğince katkı sağlamaya çalışan Muzaffer Bağ’ın bu örnek çalışması yaygınlaştırılmalıdır. Muzaffer Bağ gibi işadamları, “**biz de varız, her türlü proje ve kampanyada görev almak isteriz**” diyen Batmanlı annelere öncülük etmelidir.

Batman’da, sokak çocukları için gönüllü çalışmak isteyen anneleri bir araya getirebilmek, onların potansiyelinden faydalanabilmek adına mutlaka bir organizasyon gerekmektedir. Bu organizasyonun sağlanması adına Güneydoğum Derneği olarak üzerimize düşeni yapmaya çalışacağız.

Çocuk dünyanın en kıymetli varlığıdır. Ama sonradan çevre, anne-baba çocuğu yavaş yavaş olumsuzlukların, kirlenmenin içine çekiyor. Evini barkını kaybetmiş, 24 saat sokakta yaşayan çocuk sokak çocuğudur.

Türkiye’de ve dünyada evini barkını kaybetmiş, sokağa mahkum olmuş yüzlerce, binlerce çocuk var. Sokakta çalışan çocuklar da tehlikeye maruz kalıyor.

Baba elektrik mühendisi, anne üniversite hocası, çocuk madde bağımlısı, sebebi anne-baba sevgisinden yoksun olmasıdır. Anne-babanın sevgisini gösterebilmesi önemlidir. Sevgi her şeyin anahtarıdır. Sokakta simit satan çocuk sokağın güvenli olmadığını söyleyebiliyor. İçki, sigara ve uyuşturucuya alıştığını söyleyebiliyor.

Güneydoğudan batıya gelen sokak çocukları, iller bazında Diyarbakır, Batman, Siirt, Mardin şeklinde sıralanmaktadır.

Çocuk; yoksulluk, ailenin eğitimsizliği, aile içi şiddet, sevgisizlik ve ilgisizlik gibi nedenlerle sokağa çıkmaktadır.

OKULDA GÜVEN PROBLEMİ VE OKULA DEVAM EDEMEYEN ÇOCUKLAR

Eğitimin çocuk için önemli olması aynı zamanda getirebileceği riskli duruma ciddiyetle yaklaşmayı gerektirir. Bu anlamda eğitimin risk oluşturabilecek boyutunu iki şekilde ele almak mümkündür.

1. **Okulda olup güven ve güvenlik problemi yaşayan çocuklar**
2. **Okula bir şekilde devam edemeyen çocuklar**

Okula devam edemeyen çocuklar kadar okulda olup da güvenli okul problemi yaşayan çocuklarda risk altındadır.

Bu bağlamda okullarda güvenliği etkileyen faktörler 4 başlık altında toplanabilir.

- 1 **İdare ve Personellerden Kaynaklı Faktörler**
- 2 **Öğrenciden kaynaklı faktörler**
- 3 **Sosyal- kültürel ve eğitim etkinliklerinin sınırlı oluşu**
- 4 **Fiziksel Mekânın Elverişsizliği**

Okullarda güvenliği etkileyen faktörlerin olumsuz etkileri şu şekilde görülür.

Okulda şiddet olayları artar. Gruplaşma ve disiplin olaylarında artış olur. Eğitim öğretim aksar. Güvenliğin maliyeti artar. Okulun imajı zedelenir. İdarenin otoritesi azalır. Suça sürüklenen çocuklarda artış olur.

Okula Devam Edemeyen Çocuklar

- Türkiye’de öğrenime başlayan çocuklar ile mezun öğrenciler arasında % 30’luk bir fark bulunmaktadır. Yani her 10 öğrencilerden 3’ü ya akademik başarısızlığı nedeniyle ya da bir şekilde okula devam edemediği için sistem dışına çıkmaktadır.
- MEB’in yaptığı bir araştırmaya göre en fazla devamsızlık yaşı 13 en az ise 9 yaştır. Yine başka bir araştırmaya göre kızlarda 11, erkeklerde 13 yaş(ki bu yaşlar ergenliğin başlangıç yaşlarıdır) devamsızlığın en yoğun olduğu yaşlardır.

Okula devam etmeme nedenlerinden en önemli faktör ekonomi yani yoksulluktur.

- Sabancı Üniversitesi Eğitim Reformu Girişiminin 2008 yılında yayınladığı Eğitim İzleme Raporuna göre yalnızca gelir durumunun düşüklüğü ailenin eğitimini etkilememektedir. Aynı zamanda gelirin sürekliliği de önemlidir. Gelirin süreksizliği eğitime katılım önünde önemli bir engel oluşturmaktadır.
- Bu konuda 2006 yılında 6 büyük kentin en yoksul mahallerinde yapılan bir araştırmaya göre: bu mahallelerde yaşayan ailelerin % 54’nün sürekli bir geliri yoktur. Bu oran Gaziantep ve Diyarbakır’da % 84 ve 91’e kadar yükselmiştir.
- Ekonomik gelirin sürekli olmayışından bahsederken mevsimlik tarım işçileri bu konudaki en önemli problemdir.

ÖNERİLER

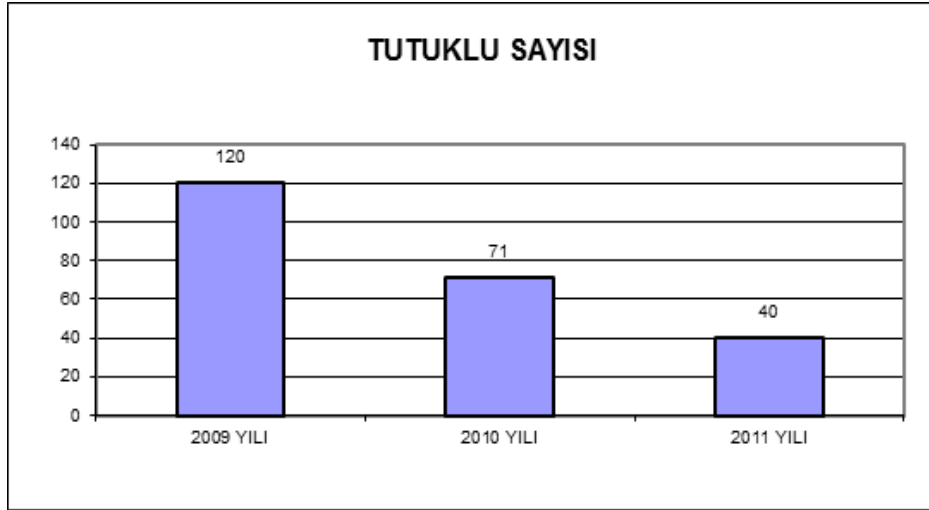
- Eğitime daha fazla bütçe ayrılması
- Yönetici pozisyonunda olan insanların, yapıcı katkı için alacağı bireysel inisiyatif
- Eğitim tedbirinin yasal anlamda işlerliğinin iyi belirlenmesi
- İdarecilerin güvenlik ve diğer sorunlar hususunda “bizde sorun yok” algısından kurtulması
- Okullarda sınıf ve öğrenci sayıları azaltılarak, öğretmenlerin ve PDR servisinin öğrenciler ile daha rahat ilgilenmesini sağlama
- Okuldaki personellere madde bağımlılığı, şiddet ve akran zorbalığı eğitiminin verilmesi
- Okuldaki güvenliğin sadece öğretmenlere bırakılmaması; EGM ve Özel güvenliğe sorumluluk verilmesi
- Özel eğitim kurumlarında denetimin artırılması
- Paydaşlarının rolünün belirlenmesi

- Devamsızlık yapan öğrencilere yönelik komisyonun oluşturulması ve özellikle devam edemeyen kız çocukları ile ilgili olarak merkezi bir planlamaya gidilmesi

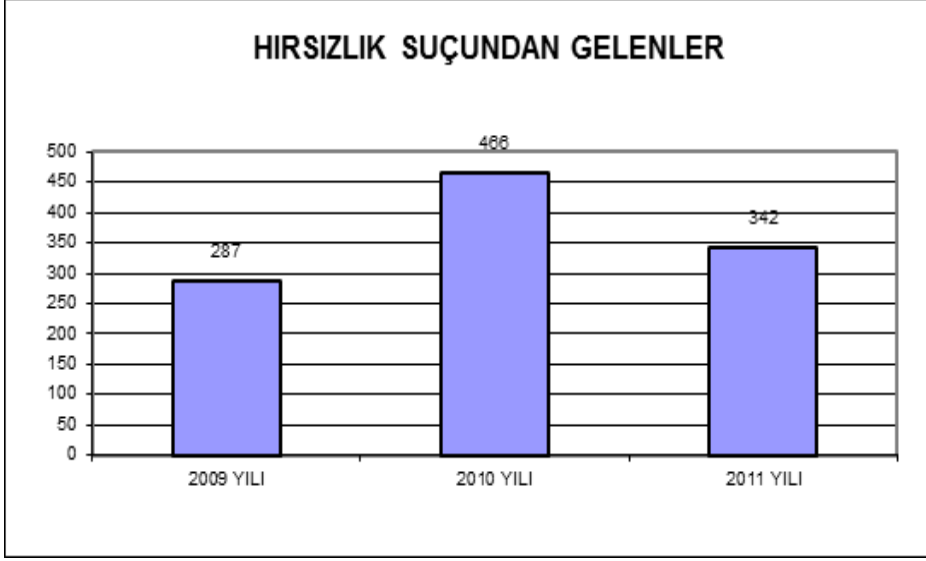
BATMAN'DA SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARLA İLGİLİ ANALİZLER

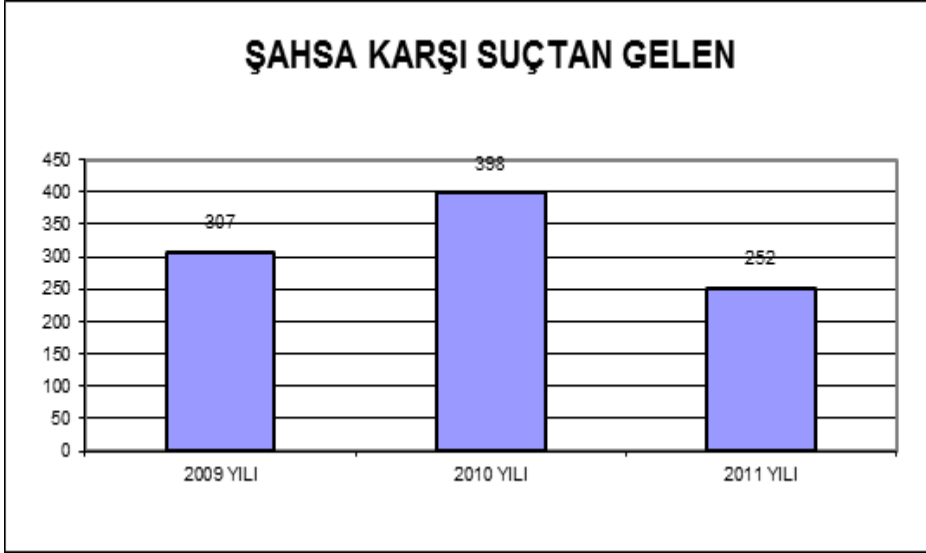
Son 3 yılda suça sürüklenen çocuk oranlarına baktığımızda 2009 sonrası %30'luk bir artış göze çarpmaktadır. Bunun sebebi muhakkak bilimsel ve çok yönlü araştırılmalıdır. Ancak alanda çalışan biri gözüyle bakıldığında ekonomik ve sosyal nedenler, ahlaki çöküntü ve dinsel değerlerin azlığı/yokluğu göze çarpmaktadır.

Ancak suça sürüklenen çocuk sayısı ile ters orantılı olarak tutuklama sayıları azalmaktadır. Bu konuda da son dönemde çıkan yasaların etkisi muhakkak olmuştur. Bununla beraber tutuklamanın bir ceza değil, istisnai bir önleyici tedbir olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

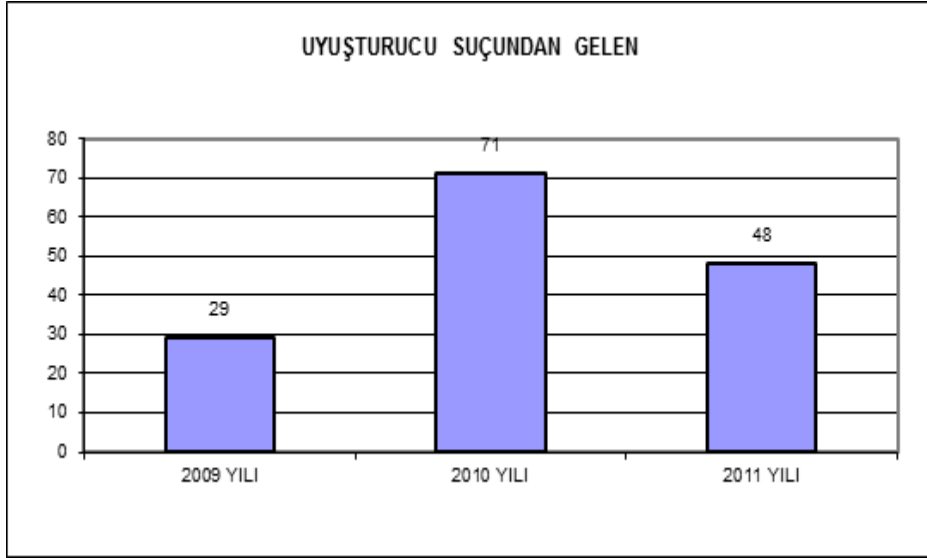

Suçların dağılıma baktığımızda hırsızlık suçunda belirgin bir artış göze çarpmaktadır. Yaygın kanaate göre ekonomik nedenler bunu tetiklemektedir. Halbuki kanaatimizce ekonomik nedenlerin tek başına hırsızlık suçunun motivasyonu olması mümkün görülmemektedir. TÜİK verilerine göre kişi başına gelirin en düşük olduğu bölge Doğu Karadeniz bölgesidir. Eğer ekonomik nedenler tek başına sebep olsaydı en çok hırsızlık suçu bu bölgede görülmeliydi. Ekonomik nedenlerin yanı sıra maddi ihtiyaç algısı, suç unsuruna kolay ulaşım, moral değerlerin azlığı, hatta bazı dar çevrelerde büyüklerin çocukları hırsızlık suçunda istihdam etmesi bu suçta önemli bileşenler arasındadır.

Şahsa karşı işlenen suçlarda da 2009 sonrası yaklaşık %30 artış gözlemlenmektedir. Bu tür fiiller içinde en yoğunu kavga, ikincisi de kesici aletle yaralama suçudur. Yine alanda bu suça sürüklenen çocuklarla ve aileleriyle yapılan yüz yüze görüşmelerde birlikte şiddetten uzak yaşama kültürünün yeteri kadar gelişmediği, anlaşmazlıkların şiddet kullanarak çözüleceği kanaatinin hâkim olduğu gözlemlenmiştir.

Diğer bir sorun da şehir genelinde, özellikle gençler arasında çakı/bıçak taşıma alışkanlığının var olmasıdır. Tartışma/kavga durumunda karşısındakine zarar vermek isteyen genç kolaylıkla çakı/bıçağına ulaşmakta ve bunu kullanmaktadır. Bu da çoğunlukla istenmeyen ve trajik sonuçlar doğurmaktadır.

2010 ve 2011 suç oranları birbirine oldukça yakın olup herhangi belirgin bir artış gözlenmemiştir. Uyuşturucu suçlarında ise 2010'dan 2011'e düşüş gerçekleşmiştir. Son iki yıldaki artış ivmesinin duraklamasının en önemli sebeplerinden birisinin de "güvenli eğitim güvenli okullar projesi" kapsamında okul polisliği uygulamasının yerleşmiş olması olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Batman Emniyet Müdürlüğü'nün ilgili birimleri tarafından başta madde bağımlılığı olmak üzere okullarda bilgilendirici seminerler düzenlenmektedir.

Suçta önemli bir olgu da suçun tekrar etmesidir. 2011 yılı ekim ayına kadar Emniyet Çocuk Şubesine 661 suça sürüklenen çocuk intikal etmiş, bunlardan 70 tanesi 2 defa, 16'sı 3 defa, 10 tanesi 4 defa suç şüphesiyle emniyete intikal etmiştir. 7, 8 hatta 12 defa suç şüphesiyle polise intikal eden çocuk bulunmaktadır.

Trafikte cam silen çocuklarla ilgili olarak da öncelikle kendileri ile sonra da aileleri ile yüz yüze görüşmek suretiyle yaptıkları eylemin öncelikle kendi can güvenlikleri açısından tehlikeli olduğu anlatılmış, aynı zamanda trafikte seyreden araç ve sürücüleri için de tehlike oluşturdukları anlatılmıştır. Fiillerinde ısrar edenlere de idari ceza kesilmiştir. Sonuç olarak da şehrimizde cam silen çocuklar yok denecek kadar azalmıştır.

Çocukların Mutlu Geleceği İçin Umut Yıldızı projesi kapsamında suça sürüklenen çocuklarla sosyal hizmetler tarafından görüşme yapılmış, durumu uygun değerlendirilenler meslek edindirme kurslarına alınmış, kursu bitirenlerden 21 tanesi işe yerleştirilmiştir. Kurs süresince de Elazığ Sivrice Polis Eğitim ve Dinlenme kampında kendilerine tatil imkânı tanınmıştır.

01.11.2011 – Güneydoğum Derneği